

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

Proletari din toate țările, uniți-vă!

VOINȚA ÎNTREGULUI PARTID, A ÎNTREGULUI POPOR

REALEGEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN FUNCȚIA SUPREMĂ DE SECRETAR GENERAL AL PARTIDULUI, LA CONGRESUL AL XIII-LEA AL P.C.R.

ÎN NUMELE VIITORULUI

demnitățile și mărețiile acestei epoci consacra un tulburător și statornic consens al sentimentelor de încredere, dragoste și prețuire ale întregului partid și popor față de efortul care a imprimat liniile de boltă ale înfloririi, în independență și suveranitate, a României, intrând definitiv în rindul marilor bărbați ai patriei și conducându-ne spre cele mai înalte trepte de progres și civilizație. Este acesta și înțelesul profund, precumpănitor în aceste zile cînd, în unanimitate, Plenara C.C. al P.C.R. a hotărât să propună realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului, la Congresul al XIII-lea al P.C.R. Spiritul de puternică unitate, de angajare patriotică revoluționară, pentru dezvoltarea social-economică multilaterală a țării, lei găsim în acest act expresia sa cea mai reprezentativă și face din exercițiul libertății și demnității noastre un corolar al tuturor marilor înfăptuiri de azi și de mâine, o confluență de spirit în care se regăsesc, în toată intensitatea și temeinicia lor, aspirațiile și nădejdele întregii națiuni puse pe mai departe în valoare și integrate frontului larg al împlinirii, pentru bunăstarea și fericirea tuturor. „Această legitimă reinvestire — se spune în propunerea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. — constituie cea mai sigură garanție că istoricele hotărâri ce vor fi adoptate de Congresul al XIII-lea vor fi exemplar îndeplinite, că poporul român, strins unit în jurul partidului, al secretarului său general, va înfăptui neabătut programele de dezvoltare economică-socială a țării, asigurarea continuă a Republicii Socialiste România spre țelurile luminoase ale socialismului și comunismului, sub conducerea înțeleaptă și clarvăzătoare a marelui și iubitului nostru conducător, eroul național al poporului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu”.

În puterea unui asemenea larg consens național stau de fapt toate temeiurile înaintării noastre pe calea făuririi noi orizonturi și stau toate temeiurile unei perspective autentice și durabile prin care ne realizăm o nouă condiție a muncii și vieții, o nouă condiție a existenței. Voi acționa și în viitor cu toate forțele, cu toată pricepera, cu întregul spirit revoluționar — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — pentru înfăptuirea politicii partidului nostru, pentru realizarea Programului partidului, pentru asigurarea ridicării patriei pe noi culme de progres și civilizație. Voi face totul pentru a servi întotdeauna poporul, partidul,

Lucaefărul

Continuare în pag. a 7-a

FIUL BRAV AL ȚĂRII

**E August, ziua țării, ceas deplin,
E visul ei înalt și demn și pur,
Și Patruzeii de ani de cer senin
Strălucim de chipu-i cu azur.**

**În August am invins atunci luptînd
Sub steagul roș și steagul tricolor,
Partidul ne-a unit în dor și gînd
Și ne-a făcut stăpîni pe viitor.**

**În August am schimbat al țării mers,
L-am privit cu al istoriei ceas,
Iar ora a bătut în univers
Și anii grei în urmă au rămas.**

**De-atunci, din August Douăzeciștrei,
Efigiile țării se-mplinesc,
Prin munca noastră punem noua temei
Acetuii plai de suflet românesc.**

Viorel Cosma

**Dar mai presus în anii de avînt
Ai epoci de aur ce-o trăim,
De cînd pe-al nostru românesc pămînt
Un OM ne-a învățat să biruim.**

**Un om cu crez fierbinte, suflet cald,
Cu inima bîntînd pentru popor,
Și făurindu-i țării vis înalt,
Spre comunism urcînd în falcînc zbor,**

**E Ceaușescu, fiul brav al țării,
Prin el sint anii noștri luminați,
Ne avîntăm cu el în largul zării
Aici, în țara mușilor Carpați.**

Viorel Cosma

Itinerar cultural-artistic de neuitat

dată fiind deosebita efer-vescență a concursurilor de creație literară ce se organizează, practic, în toate județele țării de un număr de ani încoace, i se întimplă și subscrisului să fie solicitat a face parte din jurile ce se alcătuiesc în vederea selecției și stabilirii premilor — atât de numeroase și de diverse, dar înecare lent, în felul lui — chemate să încununeze efortul creator-decândată, neprofesionist, deci, neinteresat și cu atât mai demn de luat în seamă — al participanților, pe cît de numeroși, tot pe atît diferiți ca vîrstă, statut social și apartenență geografică. Sigur, la prima vedere, o atare îndetăcinire, pentru a realiza o practică, poate fi etichetată în fel și chip, intrucît, pasă-mi-te, treaba criticului și istoricului literar, mai

ales, ar fi în exclusivitate aceea de a sta în bibliotecă și la masa de scris, singura lui „lume”, din cele posibile, fiind numai și numai „lumea” cărților. Nu-mi trece nici-decum prin minte să pun la îndoială preceptul potrivit caruia, în idealitatea ei scrutată, condiția profesională în cauză rezidă în capacitatea celui care o slujește de a-și asuma, ca pe un mod de existență cvasi-total, sublima tiranie a lumii cărților și a mesel de scris. Dimpotrivă, îndepărtarea axiomatice a acestuia adevăr și mai presus de orice discutabil: ceea ce mă îndeamnă să recunosc, cu melancolică luciditate, că, de-ași fi răspuns într-o și mai mare măsură comandamentelor acestui adevăr, mult-puținul rod al modestelor mele trude literare ar fi sporit, deopotrivă, în cantitate și calitate.

Nicolae Ciobanu

Continuare în pag. a 6-a

TÎNĂR ÎN AGORA Ca o flacăra vie, oțelul

Cînd îți este dor de clasa muncitoare, de acea clasă unică, pură, inalterabilă, ei bine, te duci și o cauți și o vei găsi întotdeauna, pentru că ea nu pleacă nicăieri și este pretutindeni. Mi-a fost dat cu ani în urmă să o găsesc și să o cînoșc. Am lucrat câteva luni ca simplu vagonetar în subteranul una din minele țării și vreau să cred că atunci am cunoscut-o cu adevărat, am înțeles-o și am iubit-o.

RESITA, MAI 1984. Ojelăria, inima întregului combinat. Cuptoare Simens-Martin răbufnind scutătorial la metri în jur încandescenta nașterii vîntului metal. Toată munca, tot efortul întregului combinat se focalizează aici. Chiar și defici-

Gabriel Iuga

Continuare în pag. a 2-a

HOTĂRÎREA

Plenarei Comitetului Central cu privire la realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția de secretar general al Partidului Comunist Român

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român, dînd expresie voinței neșrămutate a comunistilor, a întregului partid și popor, în deplină unanimitate, își însușește propunerea Comitetului Politic Executiv privind realegerea de către Congresul al XIII-lea al partidului, în funcția supremă de secretar general al Partidului Comunist Român, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al națiunii noastre, conducător încercat al partidului și poporului român, personalitate proeminentă a lumii contemporane.

Plenara hotărăște ca această propunere să fie dezbătută în adunările generale ale tuturor organizațiilor de partid din întreprinderi, instituții, unități agricole, în toate conferințele organizațiilor de partid comunale, orașenești, municipale și județene.

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român își exprimă convingerea că această hotărîre corespunde dorinței arzătoare și voinței neclintite a tuturor comunistilor, a întregului partid, dă glas dragostei cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu este înconjurat de întregul nostru popor, că aceasta constituie un puternic factor de întărire a unității și coeziunii partidului, a încrederii și adeziunii întregului popor la politica internă și internațională a partidului și statului nostru, la înfăptuirea exemplară a hotărîrilor istorice ce vor fi adoptate de Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român, la mersul neabătut al României pe drumul libertății și progresului, al socialismului și comunismului!

EPOCĂ ȘI POEZIE

Resurecția lirismului

am vorbit de clasicizarea în mers a poeziei lui Nicolae Labiș. Privind retrospectiv, e tot mai evidentă valoarea și importanța ei. Resurecția lirismului înseamnă redobîndirea funcțiilor poetice ale eului. Eu individual sau eu social, ori ambele ipostaze, una în consecința celeilalte — sînt unități elementare pentru existența poeziei lirice. Cu atît mai spectaculoasă — și cu atît mai clasificabilă — este poezia lui Labiș, cu cît ea afirmă plener adevăruri fundamentale. Prin repunerea în drepturi, desigur tenețară în epocă, a individualului (fetele ce e în bună măsură sinonim cu liric), autorul *Luptei* cu inerția depășește de fapt tocmai planul individual. Paradoxul este doar aparent: un conținut afectiv personal devine prin intensitate expresivă tipologic. Este triumful eului, după ce aproape un deceniu îl fusese substituit cu insumarea „epicului” de prozaimice reportericești. Și cînd își exprimă decizia optimesa politică, poezia lui Labiș pronunță același cuvînt-imagină miracu-

los: eu. Deosebirea de optica ce împedează în contextul dat, în cîntec să fie inutil să insistăm. Odată cu Labiș, universul cenzurat al visării se revarsă patetic. Pentru că se înscrie psihologie în versurile lesirii din adolescență, formele de sub-estanzializare a sensibilității și existenței proprii au o putere și mai mare de convingere. Dincolo de mit, adolescența lui Nicolae Labiș ține de factura poeziei sale: „Azi, înaintea de-un nou și sălbatic avînt, / Vreau ca să cînt cîntecul meu de-necup”. Dar în-

ceputul acesta este, cum rareori se întimplă, un element de continuitate. *Cîntecul de început* al lui Labiș este bucuria regășirii plenare a firului liric.

Volumele lui Nicolae Labiș nu sînt însă singurele manifestări autentice de lirism din a doua parte a deceniului al șaselea. După un debut compromișator, A.E. Baconsky publică în 1957 *Fluxul memoriei*, volum în care schimbarea este radicală și memorabilă. După Labiș cronologic, este prima carte unde libertatea viziunii personale se manifestă nestîngherită. Titlul însuși sugerează înscrierea în perimetrul meditației. „Memoria” este figura eului ce își contemplant elegiac propriile aspirații; „flux al memoriei”, poezia valorifică subiectivitatea în forme care vin organic în continuitatea liricii interbelice. Într-un studiu despre Baconsky, unul din cele mai profunde din cite avem pînă acum, Nicolae Ciobanu arată

Costin Tuchilă

Continuare în pag. a 2-a

Punte spre oameni

La Iași, cu ceva ani în urmă, la un coloziv și mare balcon, mă retrăsesem în camera-șii de hotel să nu mă turbete că le dăduserăm peste cap ideologia brezoale.

Fusesem mirrit cu gura acră de alcool, și mă țineam cu plăcere maro, pe delaturile ridicolului spectacol. Încuiasem cu toate zăvoarele, și ațipisem liber, cînd m-au trezit băiați în ușa: scurte, tîmide; mai mult-semnele cuiva de partea mea.

Chestionînd prudent și temîndu-mă de ridicol, am deschis un grup de studenți. Un băiat de mare claritate a ideilor și caracterului, deloc timid, cu desăvîrșire respectuos, și de-o noblete a liniilor chipului său, putea, era încă pe-atunci, Petru Dunca, de care se tot apropia, într-un anume fel energic, dar discret, o fată ceva mai iute decît el, brunetă cumva, și foarte sănătoasă, Daniela.

Studioși la Facultatea de Iubire a întelepțiunii și iubii întelepți, cocoșii de zei excelsi, veniseră pentru mine, de-o vorbă frumoasă, — încît să nu aflu că fusese exclus de la sindrofia oficială a obștei în coloziv.

Cum a fost să se-nitinească oamenii: o aromancă retrasă din marginea cea mai de margine a Dobrogei, la Brăila, iar dintr-ale Maramureșului limesul Petru; și cu împins mereu mîrginaș, la lumea frîmîntărilor literare.

Și mai peste ani, trecuseră o punte pe cabluri asupra unui rîu de munte, către Lăcașul din Vale: în grup de-al Lucaefărului. La Ieud.

Acolo, lîngă odihnită de livele a pomilor de

căpății, prins am fost de două părți: de-o față negricioasă dar nu prea, și de-un băiat cu mustăcioara de mătasea porumbului; iar își ziceau profesori. De-o bucurie mare ne-am spus pe nume, să ne-adeucem amînte. Și mai, și mai peste ani, în blocul acela, aproape siloz nedeterminat, decît lăcaș al bărbatului cu femeia sa, în care trăiesc profesorii din Ieud,

Ion Gheorghe

Continuare în pag. a 7-a

● **ARHIVA LITERARĂ: 23 AUGUST 1941** ● Aurel Mihalac: „Literatura acestui moment — un adevărat fond de aur al noii noastre literaturi socialiste” (În pagina 3-a)

● **ȚARA SPRE MARELE AUGUST** ● Intilnirile „Lucaefărului” în județul Tulcea ● Semnează: M. Ungheanu, ● Sânziana Pop ● Constantin Stan ● Corneliu Ostahie ● Radu Anton Roman ● Sorin Preda ● Cencacuri (În paginile 4-5)

FLORENTIN POPESCU:

«Pe urmele lui Vasile Voiculescu»

invizibile. Aceste repere care se oferă mai ales celui care citește textul opere...

ILIE PURCARU: «Geografii rebele»

«Fluxul memoriei marchează o dată cu valoare de răsunec în contextul amnezic și complex zăbaleri prin care trecea poezia...

Resurecția lirismului

«Fluxul memoriei marchează o dată cu valoare de răsunec în contextul amnezic și complex zăbaleri prin care trecea poezia...

„Epoopea eroică a libertății poporului român”

Ca o flacăra vie, oțelul

M. Ughescu

rosă ce țigara / ce-o avea-n pumn și-lupul cărelui / în mîna sa...

BREVIAR

DOCUMENTELE «MAGAZINULUI ISTORIC»

A. Silvestri

resurrecție grotescă inițial al imaginației, se ascunde o meditație asupra rosturilor...

TARA SPRE MARELE AUGUST

Intre 13 și 18 Iunie, în cadrul Intilnirilor revistei „Luceafărul” organizate în diferite județe din țară, un grup de redactori și tineri colaboratori ai revistei au efectuat o călătorie în Tulcea. Conform tradiției, programul a fost alcătuit din dialoguri cu cititorii și vizite de documentare la obiective agricole și industriale, scopul deplasărilor pe teren fiind strins legat de înțelegerea profundă și obiectivă a marilor transformări pe care socialismul le-a declansat, fără părtinire, pe tot cuprinsul pământului românesc. Prezenți la santierul de construcții navale din Tulcea, pe viitoarea platformă de extragerea nisipurilor de la Caraorman și în civera așezării pescărești din Delta Dunării, grupul de redactori și colaboratori ai revistei au angajat dialoguri sincere, pe probleme de muncă și de viață, ajungând la un schimb de opinii fertile și dobândind prețioase informații de la cei pe care i-au întâlnit: muncitori și tehnicieni, ingineri constructori și medici veterinari, pescari, țărani, locuitori dintotdeauna ai Deltai sau „colonisti” aduși acolo de fruntele industriei, lume vrednică, muncitoare, legată profund de îndatoririle economice dar și de frumusețile deltei, de legătura lor sufletească cu locul în care trăiesc. Supuși unor mari transformări economice, Delta va aduce aur în hambarele țării dar frumusețea ei geografică și bogăția sa naturală vor trebi vegheate cu grijă ca să rămână la fel și pentru generațiile ce vin.

„Patrie și patriotism” iată gândul nobil sub care așezăm reportajele ce urmează, închinându-le marilor sărbători de la 23 August, pe care o întinim.

INTILNIRILE «LUCEAFĂRULUI»

În zorii zilei pe Dunăre

În căutarea Vicinei de mîine

Înainte de a intra în Delta se-am întâlnit cu lucrătorii preocupatului santier naval din Tulcea. Era poate cea dintîi întâlnire cu scriitorii pe care o găzduiește constructorii și ceea ce explică poate de ce pe care au vorbit mai mult au fost pescarii. S-a vorbit, desigur, despre Delta Dunării, desigur, metamorfozele prin care trece ca și despre cele care o așteaptă. Mările proiecta schimbă „fata locului”, iar scriitorii îi să fie acolo unde „fata locului” se modifică. Ei au fost prezentați la despărțirea de Ada Kaleh. Mica insuliță a devenit pricina unui adevărat pelerinaj. Imaginile, carticuli înecat de ape a rămasă fixată în zădărnice pagini care vor depune mărturie. Bața Brăilei a avut mai puțin noroc. Acolo transformările au fost rezezi, iar vechi imaginea a locului se volvează din ce în ce mai tare odără cu trecerea timpului. Pentru fabuloasa Bața a Brăilei mărturiile sînt poezie. Bața Brăilei s-a fost obiectul unui pelerinaj de adă și fabuloasă ei înfățișare poate încetul cu încetul pentru noi, deoarece sînt poezie mărturiile care să ne-evoce în toată sălbatice ei splendori.

Delta Dunării se află în fața unor mari profeții. Ele se pot vedea la Parada. Dar toată să se simtă peste tot. Chiar dacă omii dintre ce prezenți preferau unei poze de album realitatea care o însoțea. Intelesesem că toți așteptau și să se-înțeleasă.

— Dar această carte există, s-a spus una din gîndurile noastre. Ea se numește Delta, drumuri și sentimente și este scrisă de mine. Vorbea scriitorul nostru Ernesto Mihailescu, care s-a-

stăruit apoi demonstrativ volumul adăruit în colecția de reportaje a editurii Eminescu, „România azi”. Este o carte care răspunde tuturor întrebărilor pe care vi le puneți dumnea-văstră și învinsăstră toate aspectele despre care sînt vorbit.

Dacă Ernesto Mihailescu glumea sau nu, nu știm, dar este sigur că în el vorbea orgoliul unui cercetător al universității acvatice de la Tulcea. Delta, drumuri și sentimente este o colecție de imagini ale Deltei, văzută direct, din sursoare, și evocată prin sura celor care au văzut o altă Delta, mai veche, mai sălbatică. Vorbe și imagini. Valoarea cărții stă în imaginea ei și mai puțin în vorbă. E. Mihailescu a fost rezezi și a rămas, chiar dacă astăzi nu mai profesază. Ochiul său vede, iar mina înfățișă cele văzute în fraze: cum a fost Delta ieri, cum este astăzi. Cînd surprinde materia pe care-o scrie, el scrie. E. Mihailescu ne prietenise încă din vremea cînd învinsăstră total. Un localnic își arată de o sărbătoare. Cînd se întoarce să scrie și să se scrie. E. Mihailescu își adăruie amintea, apoi fiind, de o sfîștanie. Apa s-a retras din vechile izvoare; canalele nu mai sînt adînci; chiar vaporul armenic să nu-și mai fiică sursă de la o stație la alta. Multe din sursele și Deltei leze într-o tăcere învinsăstră și sălbatice o procesiune ceremonială pentru a înlocui balnearii venali să le dea locului sau. Amintea scriitorului este întinșă și scrie și scrie. E. Mihailescu, foarte scriitorul învinsăstră amintea și Deltei. O amintea de de-șine învinsăstră vorbă, oia scrie reportajul mai bine decât un norman de cifre despre suferința copiilor din Sulina. El desenază tot un stăruie lucru, ca într-un concurs cu temă dată: copiii Sulinei desenază totii vapoare, tot felul de vapoare, mari, mici, inventate cu o fantastică debordantă.

Desigur, din cartea lui E. Mihailescu se poate extrage o hartă a Deltei, se poate reconstitui un itinerar complet al drumurilor ei, dar sîmne o sursă învinsăstră revelație ca să învinsăstră tot acest program și să-și sălbatice. Un sat întreg cură Vicina! Nici un istoric modern nu știe unde a fost Vicina. Există doar presumpțiuni. În vîntul Mihai Fedea încălțat în cizme de câmpie, înarmat cu un hîrjet a călătorit în noaptea Cheliei arie de zile Vicina. A moltiplicat și alții. Un sat întreg săpă pentru sursă trebură. Dă de un zid. E Vicina! Nu, nu e Vicina, dar alte sălbatice dau noi surse. E Vicina? Nu, nu e nici aici. Dar orice om care are un hîrjet în mîni, fără a fi făcut facultatea de istorie, cînd învinsăstră sate în sălbatice se stădește pînă la urmă și la Vicina.

Cartea lui E. Mihailescu este plină de asemenea fragmente de viață interesantă în sine și sugestive ca orice materie autentică. Evident, am intrat în Delta fără să fi citit cartea care răspunde tuturor întrebărilor noastre. Am scăpat astfel de ispita confruntărilor. Am citit-o mai tîrziu, după ce am țigă din Delta și ea mi-a dovedit că E. Mihailescu este un veritabil cunoscător al oamenilor și locurilor în mijlocul cărora trăiește.

Dacă volumul răspunde tuturor întrebărilor despre Delta, cum zicea jumătate în glumă, jumătate în seriozitate autorul lui, aceasta este însă altă poveste. Delta întreprinză nu poate fi cuprinsă în nici o carte. Ea are nevoie de mai multe cărți, de cit mai multe cărți.

Constantin Stan

M. Ungheanu

Fotografii de Constantin Stan

Sânziana Pop

Pădurea neagră se retrage făcînd o reverență

Coroborînd la Caraorman pe o zi însoțită poți jura că ai nimerit în plin desert. Primăria este de tot strănie pentru cel care a îndrăznit vizual „caroaramanul” — pădurea neagră. Pădurea, în sine, nu cuprinde imediat pătrunzîndu-ți în ochi, în urechi, în nas, în pantofi, în buzunare. Mergi cu fața către ape și vîntul îți suieră pe la urechi povestii secoltoase cu beduini, cămăie și fete morgane. Picioarele te se afundă binișor în nisip și faptul că dal peste o dună care te înghesuiează nu mai are (pea mare) importanță. Limba de nisip năruie către apă și suflarea ei fierbinte te înghesuie.

Macaralele gigant, barăle și două „tapene” dreptunghiuri cu balcoane — pe lângă care mîsună: ziduri, vopșitori, dulgheri — te readuc cu picioarele pe pămînt (nisip): sînt însemnele aite de cunoscute ale unui santier. Apariția este interesantă și naste imediat întrebarea: ce să faci un santier în Delta? Un santier, am învățat noi, construiește. Semnele construcției le-am văzut încă de la coborîre, le-am rezerat și în sat sub forma clasicilor barăci și le-am dedus, în continuare, din harta pe care oamenii de la santier ne-au desfurat-o. Ce spune harta? Harta spune că Trutul de construcții montaj Marina, Antrepriiză generală București, Brigada complexă Dobroea, prin lot Caraorman, pe baza materiei prime care este aici nisipul, realizează o fabrică de nisip pentru turnătorii. Cartea se află cam la un km și jumătate de pîrtare, iar despre nisip nu se spune că el există din belșug pentru că un fenomen curios (asa cum sînt ele multe în Delta) a făcut ca imensa pădure (altădată imensă, acoperind tot țînutul acesta) să crească pe nisip!

Să revenim însă la santier. De la cartier la fabrică nisipul se va transporta printr-un tub absorbant (transport cu aer depresiv) urmînd principiul Coandă, pînă la fabrică. Pentru oamenii ce vor munci aici se preconizează con-

strucția unei așezări cu 250 de apartamente și vor fi gata în acest an, o școală, o stație, o creșă. Construcțiile cu vor alcătuia unul perimetru actual, adică la afara unei locuște, a unui grajd și a unei grădini. Caraormanul vor fi zădărnici industria. Pe una dintre ei l-am aflat chiar în baraca din mal de Dunăre: Ionel Ghencu, Ionel Hărisescu (cei care a pe-regnat o vreme, fiind călărași la „Steaua”), Serghe Văvesor. Vor mai fi și alții și alții de țînutul de nisip pe care apoi noi l-am străbătut, vreme de mai bune de un ceas, pentru a arona-și se la pădurea neagră. Și dacă se poate vorbi, forșind desigur metafora, de o fata morgana aici la Caraorman, ea începe să se năzare în chiar acest lînz drum către pădure: merind, merind fără scop de nisipul ascus de un strat de vegetație, pădurea se depăru, cu o reverență grațioasă, și se vedea făclărie timide și promițătoare ale unei lînzre. Eram de fapt, tot pe cîmpul santierului, pe materia primă a sa și senzația profundă și belșugătoare s-a transformat într-o așteptare. Oaza de lînzre și răcoare — era tot mai depărtată și mai de neșine. Antimul, frășul, rîjarul, ulmii, plopii, planșele, albatroșii — curșenii, hametii, via sălbatică, liana mediciană părua a se fi retras în favoarea nisipului. Este nu numai o constatare personală ci și una obiectivă, astfel formulată într-o carte: „Se pătrunde în pădurea de pe trîndul Lucei, în timp ce continuarea ei de pe trîndul Caraorman a cedat în favoarea nisipului”. După un ceas de lînzre în pădurea crescută de nisip, a urmat firesc drumul de întoarcere și scena cu care am început: acest reportaj s-a repetat. Cu aceeași imagine, cu același scenariu. Doar că vîntul bate acum din spate. Și santierul se prezintă de activitatea de seară.

teatru

Tineretea comediei sau mai exact „tinerii Teatrului de Comedie”: pentru nouăzeci de minute sînt prezenți la rampă într-un dialog deschis cu publicul șase actori care au urcat pe scena teatrului din Mîndreștii nu de multă vreme. Și-a asumat rolul de animator, prezentor și regizor Constantin Bălărețu. Un spectacol de divertisment realizat cu minimum de recuzită: câteva reflectoare și câteva scaune, fantezie și mai ales haz. Pentru că s-a mizat în primul rînd pe farmecul interpretelor. S-a ales o formulă simplă — succesiunea de scheciuri, iar ca lînz doar comperajul banal, strict necesar pentru o succintă fișă personală: debutul, premiul, roluri în repertoriul stagiunii curente. Gîndită în maniera improvizației întreprinderea a căpătat totuși substanță: pretextul s-a transformat într-un exercițiu util, o modalitate binevenită de a valorifica virtutea disponibilității și energii latente. Mergînd pe ideea stimulării inițiativii și a diversificării mijloacelor de expresie, fiecare in-

Tineretea comediei

parte a trebuit să-și studieze aparițiile încercînd să-și fie regizor, stimulînd totodată o spontaneitate agreabilă. Aurora Leonie atenționează în compoziție fie interpretînd cu nuanțe bogate personajul unei fete bătrîne dintr-o schiță de Tennessee Williams, fie ataciind cu aplomb partitura Zitei din O noapte furtunoasă. Virginia Mirea cu un zîmbet, o privire, un gest prezintă o infinită senzualitate cînd încercînd, cînd provocatoare, după cum e solistă în „Moartea lebedei” — balet parodic sau lărîncuță în schița satirică a lui Valentin Silvestru. Repertaj TV, Șerban Celea, stăpîn pe sine, și concis creionează silueta stupidului domn din celebra Căldură mare de Caragiale. Îmbrăcat în blue-jeans îl dă replica modern, sugerînd discret că prostia rămîne eternă. Șerban Ionescu care face dovada unor nebanuie resurse de umor chiar prin tăceri pline de candoare; și reușește să amuze spectatorii și în tentativa de imitare a grupului Song. Mimind istorioara unui amor ratat, Daniel To-

mescu schitează profilul personajului lui Zosenco, un muncitor la începutul emancipării. Inventiv și singur un „număr”, cu o hazie imobilitate a figurii și o poză grandioasă, Florin Anton primește aplauze repetate. Entuziastul Constantin Bălărețu depozitivă exigent și afectuos, a știut să-și conducă pe noii săi colegi pe drumul revelațiilor proprii lor personalități. Lucru destul de dificil în absența unui text dramatic unitar: s-a profitat însă de sîmnele contactului direct, nemijlocit cu publicul. Noțiunii de joc i s-a dat o iluștrare concretă, simplă, elementară chiar, animată de forța vitală a comunicării, ceea ce generează un puternic fluid de simpatie în rîndul spectatorilor. În evoluția de grup cum ar fi dramatizarea după Ōkeny István Publicitate sau extraordinar de comica Ora gastronomului de Corneliu Udreă, în performanțe de acrobăție, în încercarea de hipnoză sau la concursul de mimă, tinerii actori probează fără efort o gamă diversă de aptitudini artistice. Probabil, la fiecare reprezentație, vor surveni modificări în funcție de inspirația moment, se vor produce acumulări, nuanțări. Decamdată spectacolul acesta antrenant reușește să indice în mod convingător și în oarecare măsură original sensibilitatea, temperatura și inteligența echipei de avangardă a trupei Teatrului de Comedie.

Irina Coroiu

film

În arta cinematografică aniversările sînt destul de rare. Tocmai de aceea este cazul să o menționăm pe aceea ce marchează două decenii de activitate a Studioului Animafilm, douăzeci de ani de muncă intensă de după un mic grup de cinești ce cuprinde poezii, graficieni, pictori, ingineri, desenatori, compozitori, pentru, poezie, cel mai numeros public din istoria filmului românesc.

După 15 ani de dezvoltare sub egida cinematografiei artistice, animația românească a devenit (din 1964) independentă mobilizînd personalități, eforturi organizatorice, energii și ambiții creatoare capabile s-o propulșeze în elita marilor școli ale cinemației mondiale. Pentru prea puțin timp, gazdă a acestora în celebrele confruntări de la Mamaia, Studioul Animafilm și inimoși săi slujitori au început să refuze poncele genurilor consacrate în cea de-a 8-a artă, să elimine istorioarele simple și simplificatoare, să ocolească puerilitatea și de ce nu?,

O școală de animație

proștă gust, imitația prezentă pînă astund în destule pelicule.

Avînd în Ion Popescu Gopo un incontestabil și solitar șef de școală, animația românească a cunoscut o spectaculoasă afirmare în ultima perioadă, nu numai pe plan cantitativ (de la două filme la 50 de titluri pe an), dar și în acela al implicării artistice, re-cunoscute în prestigioase competiții internaționale.

La ora actuală, școala noastră de animație, avînd ca specific nu doar o complexă diversitate a tehnicilor utilizate, ci și o personalitate ironică, un lirism specific sau un grafism original este tot mai apreciată prin remarcabile opere a unor autori ca Fl. Angelescu, V. Antonescu, T. Apalideanu, M. Aslan, S. Bălaș, L. Cazacu, B. Călinescu, N. Cobar, L. Hermeneanu, V. Mocanu, A. Petringanu, L. Petrușiu, L. Sirbu, G. Sibiuanu, I. Truică, O. Vărlăteanu. Acestor nume cu rezonanță deja „clasică” li se adaugă filmografia de abia începută, dar plină de per-

spective prin forța originalității, prin profunzimea mesajului și amplitudinea universului ideatic vehiculat în peliculele semnate de cineștii mai tineri ca Zoltan Szilagy, Ion Manca, Călin Cazan, Olimpiu Bandalac, Zoltan Bogdănescu, Radu Igazacu, Layos Nagy, Gita Sion, Lucian Profirescu, Flori Liceica și alții.

Concizia simbolică proprie lui Gopo (cîștigătorul primului prestigios premiu pentru filmul românesc — „dima d'or”, Cannes, 1957), fantezia lui Bob Călinescu, explozia și metamorfozele picturii sub apart propriu lui Sabin Bălaș, denstanța vizionară a lui Adrian Petringanu, esul poetic al lui Laurențiu Sărbu, lirismul ascetic al lui Ion Truică, sînt doar cîteva din direcțiile fertile ale animației românești, școală ce poate oferi oricînd modele autentice de creatori originali, cu opere viabile valoroase, cu o mare forță de educație nu numai a publicului, dar și a celorlalți cinești.

Refuzul invitației sterile și devalorizatoare a echivalat în animația noastră cu formarea unei autentice școli în care experiența s-a legat organic de suflul înnoitor adus de tinerii creatori.

La 20 de ani de existență, Studioul Animafilm se poate socoti sediul unei originale și importante școli de animație. Ceea ce nu este puțin lucru. La mulți ani!

Călin Stănculescu

IN JUDETELUL TULCEA

CENACLURI

Intinirile revistei „Lucasfânul” în județul Tulcea, organizate din inițiativa revistei și cu sprijinul Comitetului județean pentru cultură și artă, s-au desfășurat printre altele în cadrul de la Saulețului de construcții navale și la sediul Bibliotecii județene, unde redactorii revistei s-au întâlnit cu membrii cenacurilor literare din județ.

Organizată chiar în incinta sanatorului, întâlnirea cu muncitorii, tehnicienii și inginerii de la S.C.N.T. a avut un caracter nemijlocit de dezbateri, interesul scriitorilor pentru transformările preconizate în Delta fiind în opinia colectivului întreprinderii un sprinț pretios. Concluzia la care s-a ajuns după aproape două ore de discuții apăsate a fost că, investită cu o asemenea preocupare pentru realitate, literatura are toate șansele să fie și „bună” și pe „auzul publicului cititor”.

La întâlnirea cu cenacurile literare din Tulcea, surpriza noastră de a descoperi în orășel de la Sauleț o poezie de calitate — n-a fost mică, lectură de plăcută surpriză, aproape fără excepție, la nivelul care consacra debutul în revistele literare de la noi. De inspirație patriotică sau istorică, închinată iubirii sau bucuriei de a trăi, versurile au fost inspirate de o emoție literară reală și rafinată care au făcut ca seara petrecută în superba clădire a Bibliotecii județene din Tulcea, să omagieze talentul în chip real.

Autenticul simț

Pământ văzut prin neamur de constelații semăna cu o rodie oburind sub implinirea de roze, din care se colindau nestinghere azurice gânduri și vise. Am inhalat pantagruelic delicioșele mireme otrăvindu-mă pină la extaz în noaptea dădubă a unei noapte danubiene.

Gheorghiușă Aurel

o floare
iși dă la iveală
petalele roșii

migrează
din trup
și-și țintărează
corola
pe pietule
neînfricatului

nu ai ce să aștepti
luna
iși ascunde fața
în nori

nu ai ce cime
să aștepti
soarele
iși întoarce chipul
pe dos

de parcă ar fi o traistă goală
nu te încapătino să aștepti
singurătățile
iși rotunjește pintecul

Gheorghe Bogorodea

Mori de vânt

Mori de vânt-mărci vechi
Lipite pe-un album — grind pustiu,
Unde se-aud susurind apele amurgului
E cîntecul meu suspendat
De-o rază de soare.

Se zburcănu cu trupul lor fragil
Cînd vîntul le atinge într-o doară
Aripile-nelinate spre nisipose dune
Și își destăinuie acestui vînt
visele nebune...

Constantin Băjenaru

Caraoman

Clepsidră părăsită de zei
Au curs dinvada nisipurii
în duna
găvindu-se să moară
lingă o apă dulce, un grind

Aurul nisip mîngie statornicia
săcilor răbdătoare — frunzele par ninse
de un prof căzut încet de pe stelo,
o lumină murdară

Demna arborilor insingurate
transformă alchimia nisipurilor
în timp asfințit, își joacă deci ultimul rol
intitul rol în curgerea ce vine

Amfore fără țară și timp
revarsă nisipul prezentului spre
altă limită, miinele,
ca o fatală întoarcere

Fericeala de o ști că același nisip
sodăluie mult
într-un altfel de timp
invată să curgă de nimeni știut, timp egal
un singur bulbucînd ceara amforelor
un zumbet subțire

Elena Preda

Schiță în cărbune

Se vîrcolește pe cer ciociriu
Cercul ei ca un firățel
ierbi topitește dureri din vechime
și holdelor strigăte
cîmpiei și dealului
solemne mistere

Aurel Ifrim

Călăuzele

abia după ce am plecat din Tulcea și ne-am întâlnit cu primul pescador oceanic, „Ceahlăul”. M-am întrebant dacă modestul vas la bordul cărui ne aflam avea și el un nume. Întrebare de novice, cum aveam să-mi dau seama mai tirziu căi puteam să observ că pină și bărcile ceva mai răsărite se chemau într-un fel oarecare. Ori cum, șalupa noastră se numea „Lotus 2” și nu știu de ce, această maruntă constatare, bună mai degrabă să-i multumescă pe cei din turism tipicar, mi-a produs un sentiment ciudat, ceva în genul unei predestinări care făcea, încă din primele clipe, firească și liniștitoare întinirea noastră cu Delta. Aglomerarea coplesitoare de percepții, solicitările multiple ale celor din jur care voiau, fiecare în parte, să-și arate cine un amănunt de pe întinderea apei: să de pe fărâmișurile căptușite cu verdețea, de-a lungul cărora se înleau casele cu pereții lor de un albastru indescriptibil, făcînd parcă parte din identitatea locului, mi-au abătut un timp gândurile de la faptul că s-ar fi cuvenit mai tîrziu să văd ce este cu vasul pe care mă aflam, cum se face că el înaintea, lent, spînzîndu-se apă, luminînd cu șalajul său valurile molcome, ocolind obstacolele și purtîndu-se spre prima țintă a călătoriei noastre. A te urca într-o masină, într-un tren, într-un avion și, iată, chiar într-un vas fluvial este un lucru atît de obișnuit încît îl faci, de cele mai multe ori, aproape automat, te instalezi frumos pe locul tău, privești pe geam, citești, aștepti sfîrșitul călătoriei și te grăbești să cobori fără ca măcar o undă de curiozitate să te împingă să-ți cunoști pe cei care te-au adus cu bine în stația, pe aeroportul sau cheul de destinație. Poate că chiar mă mustram pentru această nesiduoasă formă de înstrăinare care mă făcea și pe mine victimă ei în momentul în care cineva m-a bătut pe umăr, a mormăit un fel de pardon, să-mi dau adică puțin deoparte pentru că el are treabă acolo, în pinelucele vasului, de unde răbdătoarea căldură și zgomotul motorului și am ocolit pînă la salupă, cineva avea grija de toată această alcătuire metalică pe care stăteau fără a înoceta să ne minunăm cit de frumos este cerul, cit de întinecată este apa de sub noi, ce o mireasmă ciudate aduce vîntul și așa mai departe. M-am rupt din vraja peisajului și am ocolit pînă la salupă ca măcar să-și văd, deocamdată, pe cei din echipaj. Cu noi, sau mai bine zis noi ne aflam la bordul vasului împreună cu trei bărbați, doi tineri și unul ceva mai în vîrstă. Își vedeau liniștii de treabă, răsuceau cirna, ascultau motorul, aruncau câte o găleată de apă pe punte. Prezența noastră nu-i dăna și nici, nu erau nici măcar curioși (așa credeam atunci, fără să știu că de fapt ei ne observă, încearcă să ne ghicească firea pentru a veni în întîmpinarea dorințelor noastre și a ne face cit mai plăcută călătoria), văzuseră ei mulți ca noi și, cu siguranță, vor vedea și mai mulți în următoarele zile. Mi-am propus să fiu cit se poate de atent, pe parcursul celor câteva zile pe care urma să le petrecem împreună, la acești oameni tăcuți, aparent încruntați și necomunicativi. Cine erau ei de fapt? Oamenii ai apelor, îndrăgostiți de mărișuri și purtînd poezie, asomînd ar fi pe pescăreștii oceanului și marilor porturi ale lumii în care cine știe dacă vor ajunge vreodată? Călăuze prin labirintul lîchid al Deltei, îndrăgostiți iremediabil de aceasta, incapabili de a gîndi măcar că ar putea s-o schimbe vreodată cu un alt peisaj, cu un alt loc, un alt mod de existență ar fi peșterii și simplii neserșiași care așa au învățat și așa fac? Greu de spus, greu de aflat, mai cu seamă că intuiam faptul că orice încercare de dialog pe această temă ar fi fost prematură, dacă nu cumva chiar ar fi trezit suspiciuni.

Trecerea timpului n-a schimbat prea mult în relațiile noastre. Aceeși grija față de buna desfășurare a marșului, față de curățenia salupelor, aceeași invitații la masă, la fel de politicoase ca și refuzurile lor de a minca împreună cu noi, aceleasi saluturi tăcute, aruncate parca peste bordul spre care se rostogolea saluturi identice ale camarazilor de pe alte vase. Dar, dincolo de toate acestea, căutarea lor de a ne prezenta și mai pînă în urmă, respectul lor refuzat că spre Letea nu se poate merge pentru că plaurul a inundat canalele, nenumerabile urme ale unei simpatii abia sesizabile...

Zilele petrecute în Delta, puține la număr, e adevărat, au fost minunate. Am tras la cheul portului Tulcea într-o simțată după amiază. Călătoria se sfîrșise, noi eram mulțumii și ne pregăteam să înfruntăm marelui și nostalgia prezizibile, echipajul își făcuse datoria. Puteam așadar să stăm puțin de vorbă. Despre cite și mai cite. Pe fila carnetului meu de note au rămas doar trei nume. Trei nume înșirate în ordine impecabilă, ca la un careu marinăresc: Cleb Dumitru, căpitan, Poora Florin, mecanic, Iliev Iacob, marinar. Nu, nu visau să colinde mările planetare și nici nu fuseseră aruncați din întîmplare pe puntea salupelor. Erau întredăvăr călăuze ale Deltei, o iubau și o redescopereau cu fiecare nou drum, cu fiecare nou grup de oameni pe care îl purtau spre Caraoman, spre Letea, spre Mîla 23, spre Crișan, Rosu, Chișinău, Maluic etc. etc. Se va scurge vremea, anii se vor aduna în urmă și cei trei, asemeni poate multor altora, se vor identifica tot mai mult cu statutul de călăuză. Locurile se schimbă neînțecat, ceea ce văd și voi vedea ei în fiecare zi n-avem cum vedea noi ca turiști, vom veni cine știe cînd să-și reîntîlnim și atunci vom avea surpriza că constatăm că acești oameni ne pot călăuzi nu doar prin spațiul lîchid al Deltei, ci și prin istoria, accelerată, comprimată din ce în ce mai mult, a acestui loc pe care îl numim acum mirific, cu un clișeu care va înceta probabil să fie un simplu clișeu.

Corneliu Ostahie

Brigadă de pescari din Caraoman

În Delta e simplu

În Delta e dintotdeauna simplu. Nu prinzi pește. Nu mîncîci. Și tu nu ai de-a face cu nimic. Ba e apa mare, și s-a ascuns tot spre răsărit și pe întinsura, ba se schimbă vremea, ba a scuzat Dunărea. Așa că te dai bine pe lingă pescar. O vinătoare în toată regula. Ba și mai și! Îl pindești dimineața, nu devreme, ci către prînz, la gura vreunui prival mai fierți, pe unde știi că are vad.

Lotca lui subțire țipeste pe neașteptate în fuga tăcută a vidrei. Dacă n-ai limbă dulce și nu știi cum să te apropii, dacă n-ai gînta unor polieturi vechi, ritual crincen al locului, gata, s-a dus, l-ai pierdut! Nici nu ești pe apă, dar canalul de cherbana de la Gorgova, a închis. Și lacul nu mai are apă, moare peștele. De ce a închis? De ce? Rîdică ghionderul, gata de plecare. Tîra aruncat pe mal un somot și vreo trei mirlițe, reflex și gînd de prieten. Pleacă, să-și n-ai prînda căldura, să-și strînce peștele răcorit sub o plapumă groasă de papură verde. Pește trei, patru ore va fi la cherbana. Va lucra ceva în grădina, va trage „una mică” pe la cinci, apoi se va culca, pentru că la unu, hai, două, se scoală să plece în băltă...

Cum, necum, îl satură pe toți. Tine o lume pe umerii lui. Nici nu mai știe cită multă apă are în el, dar știe că tîe foame, oho, ce bine știe, și că nimeni și nimic, în afara lui, aici, în baltă pusite, nu te poate hrăni. Și-ți dă. Se trezește la unu, poftim, la două cel mai tirziu. E vară, e noapte. Trage din greu la rame pe canale, pînă departe de locurile unde are sezele, întinse, vînturile și ave. Dacă-ți vînt, furtună, trage și mai greu. Se strecoară pe lingă mal. E apă mare acum și curentul e puternic ca un torent de munte. Îl vîd la lumina lunii subțiri. Sănziana, Uncheșu, băieții dorm. Doarme și echipajul. Doarme toată lumea. Penele viselor abia clatină apa. Nu o dată se întîmplă ca în liniștea alucemărilor lute să lovească vreo viclote. Sau să dea peste vreun tur de pește. Vai de capul lui! Nu-l țară. Stiu pe unul care a mîncat zece caraci crudi, o mamă de bălău cu latul peștii și a făcut vreo doi kilometri pe ger, prin apa canalului Ciobangiră. Îți dă el dacă-ți trebuie, dar nu fura! Că-ți ia sufletul!

Își aprinde în pumnul ruginit o țigară țeftină, mototolită. Nici un vînt nu l-ar putea stînge fîcărui adăpostită ca-ntr-o cetate. Te-a întîlnit în noapte pe canal, e bucuroși. Coboară către tine, domn de la București, toate spaimile lui. Le recită întricoasă, cu gîndul că poate tu... Soarbe zeama cenusei a zorilor, obosit, și vorbește, vorbește mereu, mereu, umit că, esti aici, în pustietate, cu el.

„Și nu ne-a întrebant pe noi nici cînd a săpat canal. Și noi știm mersul apelor. Dacă faci groapă aici, unde sintem noi, pe Dunărea Ve-

che, peste un an are să se facă top de nisip la intrarea în ghiolul Bogdărenice. El are șpat canal la Măluie din Dunăre direct în ghiol. Și apa a cărat mil în ghiol și a depus. Furtuna și alte, multe, toate frumuseșii ghiourilor, mari, acum sînt înmămoite ele. Și era canal ocilăuș ecologic, săpat din vechime, cu roș, tot mil se depunea. Se aduna mult pește, apă curată, blindă, fără curent mare. Hîrnea cu ghiol cu apă curată. Ce pește are să fie pe Crînjă, că e vijelie, nu apă? Dar canal de la cherbana de la Gorgova, a închis. Și lacul nu mai are apă, moare peștele. De ce a închis? De ce? Rîdică ghionderul, gata de plecare. Tîra aruncat pe mal un somot și vreo trei mirlițe, reflex și gînd de prieten. Pleacă, să-și n-ai prînda căldura, să-și strînce peștele răcorit sub o plapumă groasă de papură verde. Pește trei, patru ore va fi la cherbana. Va lucra ceva în grădina, va trage „una mică” pe la cinci, apoi se va culca, pentru că la unu, hai, două, se scoală să plece în băltă...

Cum, necum, îl satură pe toți. Tine o lume pe umerii lui. Nici nu mai știe cită multă apă are în el, dar știe că tîe foame, oho, ce bine știe, și că nimeni și nimic, în afara lui, aici, în baltă pusite, nu te poate hrăni. Și-ți dă. Se trezește la unu, poftim, la două cel mai tirziu. E vară, e noapte. Trage din greu la rame pe canale, pînă departe de locurile unde are sezele, întinse, vînturile și ave. Dacă-ți vînt, furtună, trage și mai greu. Se strecoară pe lingă mal. E apă mare acum și curentul e puternic ca un torent de munte. Îl vîd la lumina lunii subțiri. Sănziana, Uncheșu, băieții dorm. Doarme și echipajul. Doarme toată lumea. Penele viselor abia clatină apa. Nu o dată se întîmplă ca în liniștea alucemărilor lute să lovească vreo viclote. Sau să dea peste vreun tur de pește. Vai de capul lui! Nu-l țară. Stiu pe unul care a mîncat zece caraci crudi, o mamă de bălău cu latul peștii și a făcut vreo doi kilometri pe ger, prin apa canalului Ciobangiră. Îți dă el dacă-ți trebuie, dar nu fura! Că-ți ia sufletul!

Își aprinde în pumnul ruginit o țigară țeftină, mototolită. Nici un vînt nu l-ar putea stînge fîcărui adăpostită ca-ntr-o cetate. Te-a întîlnit în noapte pe canal, e bucuroși. Coboară către tine, domn de la București, toate spaimile lui. Le recită întricoasă, cu gîndul că poate tu... Soarbe zeama cenusei a zorilor, obosit, și vorbește, vorbește mereu, mereu, umit că, esti aici, în pustietate, cu el.

„Și nu ne-a întrebant pe noi nici cînd a săpat canal. Și noi știm mersul apelor. Dacă faci groapă aici, unde sintem noi, pe Dunărea Ve-

che, peste un an are să se facă top de nisip la intrarea în ghiolul Bogdărenice. El are șpat canal la Măluie din Dunăre direct în ghiol. Și apa a cărat mil în ghiol și a depus. Furtuna și alte, multe, toate frumuseșii ghiourilor, mari, acum sînt înmămoite ele. Și era canal ocilăuș ecologic, săpat din vechime, cu roș, tot mil se depunea. Se aduna mult pește, apă curată, blindă, fără curent mare. Hîrnea cu ghiol cu apă curată. Ce pește are să fie pe Crînjă, că e vijelie, nu apă? Dar canal de la cherbana de la Gorgova, a închis. Și lacul nu mai are apă, moare peștele. De ce a închis? De ce? Rîdică ghionderul, gata de plecare. Tîra aruncat pe mal un somot și vreo trei mirlițe, reflex și gînd de prieten. Pleacă, să-și n-ai prînda căldura, să-și strînce peștele răcorit sub o plapumă groasă de papură verde. Pește trei, patru ore va fi la cherbana. Va lucra ceva în grădina, va trage „una mică” pe la cinci, apoi se va culca, pentru că la unu, hai, două, se scoală să plece în băltă...

Cum, necum, îl satură pe toți. Tine o lume pe umerii lui. Nici nu mai știe cită multă apă are în el, dar știe că tîe foame, oho, ce bine știe, și că nimeni și nimic, în afara lui, aici, în baltă pusite, nu te poate hrăni. Și-ți dă. Se trezește la unu, poftim, la două cel mai tirziu. E vară, e noapte. Trage din greu la rame pe canale, pînă departe de locurile unde are sezele, întinse, vînturile și ave. Dacă-ți vînt, furtună, trage și mai greu. Se strecoară pe lingă mal. E apă mare acum și curentul e puternic ca un torent de munte. Îl vîd la lumina lunii subțiri. Sănziana, Uncheșu, băieții dorm. Doarme și echipajul. Doarme toată lumea. Penele viselor abia clatină apa. Nu o dată se întîmplă ca în liniștea alucemărilor lute să lovească vreo viclote. Sau să dea peste vreun tur de pește. Vai de capul lui! Nu-l țară. Stiu pe unul care a mîncat zece caraci crudi, o mamă de bălău cu latul peștii și a făcut vreo doi kilometri pe ger, prin apa canalului Ciobangiră. Îți dă el dacă-ți trebuie, dar nu fura! Că-ți ia sufletul!

Își aprinde în pumnul ruginit o țigară țeftină, mototolită. Nici un vînt nu l-ar putea stînge fîcărui adăpostită ca-ntr-o cetate. Te-a întîlnit în noapte pe canal, e bucuroși. Coboară către tine, domn de la București, toate spaimile lui. Le recită întricoasă, cu gîndul că poate tu... Soarbe zeama cenusei a zorilor, obosit, și vorbește, vorbește mereu, mereu, umit că, esti aici, în pustietate, cu el.

„Și nu ne-a întrebant pe noi nici cînd a săpat canal. Și noi știm mersul apelor. Dacă faci groapă aici, unde sintem noi, pe Dunărea Ve-

che, peste un an are să se facă top de nisip la intrarea în ghiolul Bogdărenice. El are șpat canal la Măluie din Dunăre direct în ghiol. Și apa a cărat mil în ghiol și a depus. Furtuna și alte, multe, toate frumuseșii ghiourilor, mari, acum sînt înmămoite ele. Și era canal ocilăuș ecologic, săpat din vechime, cu roș, tot mil se depunea. Se aduna mult pește, apă curată, blindă, fără curent mare. Hîrnea cu ghiol cu apă curată. Ce pește are să fie pe Crînjă, că e vijelie, nu apă? Dar canal de la cherbana de la Gorgova, a închis. Și lacul nu mai are apă, moare peștele. De ce a închis? De ce? Rîdică ghionderul, gata de plecare. Tîra aruncat pe mal un somot și vreo trei mirlițe, reflex și gînd de prieten. Pleacă, să-și n-ai prînda căldura, să-și strînce peștele răcorit sub o plapumă groasă de papură verde. Pește trei, patru ore va fi la cherbana. Va lucra ceva în grădina, va trage „una mică” pe la cinci, apoi se va culca, pentru că la unu, hai, două, se scoală să plece în băltă...

Cum, necum, îl satură pe toți. Tine o lume pe umerii lui. Nici nu mai știe cită multă apă are în el, dar știe că tîe foame, oho, ce bine știe, și că nimeni și nimic, în afara lui, aici, în baltă pusite, nu te poate hrăni. Și-ți dă. Se trezește la unu, poftim, la două cel mai tirziu. E vară, e noapte. Trage din greu la rame pe canale, pînă departe de locurile unde are sezele, întinse, vînturile și ave. Dacă-ți vînt, furtună, trage și mai greu. Se strecoară pe lingă mal. E apă mare acum și curentul e puternic ca un torent de munte. Îl vîd la lumina lunii subțiri. Sănziana, Uncheșu, băieții dorm. Doarme și echipajul. Doarme toată lumea. Penele viselor abia clatină apa. Nu o dată se întîmplă ca în liniștea alucemărilor lute să lovească vreo viclote. Sau să dea peste vreun tur de pește. Vai de capul lui! Nu-l țară. Stiu pe unul care a mîncat zece caraci crudi, o mamă de bălău cu latul peștii și a făcut vreo doi kilometri pe ger, prin apa canalului Ciobangiră. Îți dă el dacă-ți trebuie, dar nu fura! Că-ți ia sufletul!

Își aprinde în pumnul ruginit o țigară țeftină, mototolită. Nici un vînt nu l-ar putea stînge fîcărui adăpostită ca-ntr-o cetate. Te-a întîlnit în noapte pe canal, e bucuroși. Coboară către tine, domn de la București, toate spaimile lui. Le recită întricoasă, cu gîndul că poate tu... Soarbe zeama cenusei a zorilor, obosit, și vorbește, vorbește mereu, mereu, umit că, esti aici, în pustietate, cu el.

„Și nu ne-a întrebant pe noi nici cînd a săpat canal. Și noi știm mersul apelor. Dacă faci groapă aici, unde sintem noi, pe Dunărea Ve-

che, peste un an are să se facă top de nisip la intrarea în ghiolul Bogdărenice. El are șpat canal la Măluie din Dunăre direct în ghiol. Și apa a cărat mil în ghiol și a depus. Furtuna și alte, multe, toate frumuseșii ghiourilor, mari, acum sînt înmămoite ele. Și era canal ocilăuș ecologic, săpat din vechime, cu roș, tot mil se depunea. Se aduna mult pește, apă curată, blindă, fără curent mare. Hîrnea cu ghiol cu apă curată. Ce pește are să fie pe Crînjă, că e vijelie, nu apă? Dar canal de la cherbana de la Gorgova, a închis. Și lacul nu mai are apă, moare peștele. De ce a închis? De ce? Rîdică ghionderul, gata de plecare. Tîra aruncat pe mal un somot și vreo trei mirlițe, reflex și gînd de prieten. Pleacă, să-și n-ai prînda căldura, să-și strînce peștele răcorit sub o plapumă groasă de papură verde. Pește trei, patru ore va fi la cherbana. Va lucra ceva în grădina, va trage „una mică” pe la cinci, apoi se va culca, pentru că la unu, hai, două, se scoală să plece în băltă...

Cum, necum, îl satură pe toți. Tine o lume pe umerii lui. Nici nu mai știe cită multă apă are în el, dar știe că tîe foame, oho, ce bine știe, și că nimeni și nimic, în afara lui, aici, în baltă pusite, nu te poate hrăni. Și-ți dă. Se trezește la unu, poftim, la două cel mai tirziu. E vară, e noapte. Trage din greu la rame pe canale, pînă departe de locurile unde are sezele, întinse, vînturile și ave. Dacă-ți vînt, furtună, trage și mai greu. Se strecoară pe lingă mal. E apă mare acum și curentul e puternic ca un torent de munte. Îl vîd la lumina lunii subțiri. Sănziana, Uncheșu, băieții dorm. Doarme și echipajul. Doarme toată lumea. Penele viselor abia clatină apa. Nu o dată se întîmplă ca în liniștea alucemărilor lute să lovească vreo viclote. Sau să dea peste vreun tur de pește. Vai de capul lui! Nu-l țară. Stiu pe unul care a mîncat zece caraci crudi, o mamă de bălău cu latul peștii și a făcut vreo doi kilometri pe ger, prin apa canalului Ciobangiră. Îți dă el dacă-ți trebuie, dar nu fura! Că-ți ia sufletul!

Își aprinde în pumnul ruginit o țigară țeftină, mototolită. Nici un vînt nu l-ar putea stînge fîcărui adăpostită ca-ntr-o cetate. Te-a întîlnit în noapte pe canal, e bucuroși. Coboară către tine, domn de la București, toate spaimile lui. Le recită întricoasă, cu gîndul că poate tu... Soarbe zeama cenusei a zorilor, obosit, și vorbește, vorbește mereu, mereu, umit că, esti aici, în pustietate, cu el.

„Și nu ne-a întrebant pe noi nici cînd a săpat canal. Și noi știm mersul apelor. Dacă faci groapă aici, unde sintem noi, pe Dunărea Ve-

che, peste un an are să se facă top de nisip la intrarea în ghiolul Bogdărenice. El are șpat canal la Măluie din Dunăre direct în ghiol. Și apa a cărat mil în ghiol și a depus. Furtuna și alte, multe, toate frumuseșii ghiourilor, mari, acum sînt înmămoite ele. Și era canal ocilăuș ecologic, săpat din vechime, cu roș, tot mil se depunea. Se aduna mult pește, apă curată, blindă, fără curent mare. Hîrnea cu ghiol cu apă curată. Ce pește are să fie pe Crînjă, că e vijelie, nu apă? Dar canal de la cherbana de la Gorgova, a închis. Și lacul nu mai are apă, moare peștele. De ce a închis? De ce? Rîdică ghionderul, gata de plecare. Tîra aruncat pe mal un somot și vreo trei mirlițe, reflex și gînd de prieten. Pleacă, să-și n-ai prînda căldura, să-și strînce peștele răcorit sub o plapumă groasă de papură verde. Pește trei, patru ore va fi la cherbana. Va lucra ceva în grădina, va trage „una mică” pe la cinci, apoi se va culca, pentru că la unu, hai, două, se scoală să plece în băltă...

Cum, necum, îl satură pe toți. Tine o lume pe umerii lui. Nici nu mai știe cită multă apă are în el, dar știe că tîe foame, oho, ce bine știe, și că nimeni și nimic, în afara lui, aici, în baltă pusite, nu te poate hrăni. Și-ți dă. Se trezește la unu, poftim, la două cel mai tirziu. E vară, e noapte. Trage din greu la rame pe canale, pînă departe de locurile unde are sezele, întinse, vînturile și ave. Dacă-ți vînt, furtună, trage și mai greu. Se strecoară pe lingă mal. E apă mare acum și curentul e puternic ca un torent de munte. Îl vîd la lumina lunii subțiri. Sănziana, Uncheșu, băieții dorm. Doarme și echipajul. Doarme toată lumea. Penele viselor abia clatină apa. Nu o dată se întîmplă ca în liniștea alucemărilor lute să lovească vreo viclote. Sau să dea peste vreun tur de pește. Vai de capul lui! Nu-l țară. Stiu pe unul care a mîncat zece caraci crudi, o mamă de bălău cu latul peștii și a făcut vreo doi kilometri pe ger, prin apa canalului Ciobangiră. Îți dă el dacă-ți trebuie, dar nu fura! Că-ți ia sufletul!

Își aprinde în pumnul ruginit o țigară țeftină, mototolită. Nici un vînt nu l-ar putea stînge fîcărui adăpostită ca-ntr-o cetate. Te-a întîlnit în noapte pe canal, e bucuroși. Coboară către tine, domn de la București, toate spaimile lui. Le recită întricoasă, cu gîndul că poate tu... Soarbe zeama cenusei a zorilor, obosit, și vorbește, vorbește mereu, mereu, umit că, esti aici, în pustietate, cu el.

„Și nu ne-a întrebant pe noi nici cînd a săpat canal. Și noi știm mersul apelor. Dacă faci groapă aici, unde sintem noi, pe Dunărea Ve-

che, peste un an are să se facă top de nisip la intrarea în ghiolul Bogdărenice. El are șpat canal la Măluie din Dunăre direct în ghiol. Și apa a cărat mil în ghiol și a depus. Furtuna și alte, multe, toate frumuseșii ghiourilor, mari, acum sînt înmămoite ele. Și era canal ocilăuș ecologic, săpat din vechime, cu roș, tot mil se depunea. Se aduna mult pește, apă curată, blindă, fără curent mare. Hîrnea cu ghiol cu apă curată. Ce pește are să fie pe Crînjă, că e vijelie, nu apă? Dar canal de la cherbana de la Gorgova, a închis. Și lacul nu mai are apă, moare peștele. De ce a închis? De ce? Rîdică ghionderul, gata de plecare. Tîra aruncat pe mal un somot și vreo trei mirlițe, reflex și gînd de prieten. Pleacă, să-și n-ai prînda căldura, să-și strînce peștele răcorit sub o plapumă groasă de papură verde. Pește trei, patru ore va fi la cherbana. Va lucra ceva în grădina, va trage „una mică” pe la cinci, apoi se va culca, pentru că la unu, hai, două, se scoală să plece în băltă...

Cum, necum, îl satură pe toți. Tine o lume pe umerii lui. Nici nu mai știe cită multă apă are în el, dar știe că tîe foame, oho, ce bine știe, și că nimeni și nimic, în afara lui, aici, în baltă pusite, nu te poate hrăni. Și-ți dă. Se trezește la unu, poftim, la două cel mai tirziu. E vară, e noapte. Trage din greu la rame pe canale, pînă departe de locurile unde are sezele, întinse, vînturile și ave. Dacă-ți vînt, furtună, trage și mai greu. Se strecoară pe lingă mal. E apă mare acum și curentul e puternic ca un torent de munte. Îl vîd la lumina lunii subțiri. Sănziana, Uncheșu, băieții dorm. Doarme și echipajul. Doarme toată lumea. Penele viselor abia clatină apa. Nu o dată se întîmplă ca în liniștea alucemărilor lute să lovească vreo viclote. Sau să dea peste vreun tur de pește. Vai de capul lui! Nu-l țară. Stiu pe unul care a mîncat zece caraci crudi, o mamă de bălău cu latul peștii și a făcut vreo doi kilometri pe ger, prin apa canalului Ciobangiră. Îți dă el dacă-ți trebuie, dar nu fura! Că-ți ia sufletul!

Își aprinde în pumnul ruginit o țigară țeftină, mototolită. Nici un vînt nu l-ar putea stînge fîcărui adăpostită ca-ntr-o cetate. Te-a întîlnit în noapte pe canal, e bucuroși. Coboară către tine, domn de la București, toate spaimile lui. Le recită întricoasă, cu gîndul că poate tu... Soarbe zeama cenusei a zorilor, obosit, și vorbește, vorbește mereu, mereu, umit că, esti aici, în pustietate, cu el.

„Și nu ne-a întrebant pe noi nici cînd a săpat canal. Și noi știm mersul apelor. Dacă faci groapă aici, unde sintem noi, pe Dunărea Ve-

che, peste un an are să se facă top de nisip la intrarea în ghiolul Bogdărenice. El are șpat canal la Măluie din Dunăre direct în ghiol. Și apa a cărat mil în ghiol și a depus. Furtuna și alte, multe, toate frumuseșii ghiourilor, mari, acum sînt înmămoite ele. Și era canal ocilăuș ecologic, săpat din vechime, cu roș, tot mil se depunea. Se aduna mult pește, apă curată, blindă, fără curent mare. Hîrnea cu ghiol cu apă curată. Ce pește are să fie pe Crînjă, că e vijelie, nu apă? Dar canal de la cherbana de la Gorgova, a închis. Și lacul nu mai are apă, moare peștele. De ce a închis? De ce? Rîdică ghionderul, gata de plecare. Tîra aruncat pe mal un somot și vreo trei mirlițe, reflex și gînd de prieten. Pleacă, să-și n-ai prînda căldura, să-și strînce peștele răcorit sub o plapumă groasă de papură verde. Pește trei, patru ore va fi la cherbana. Va lucra ceva în grădina, va trage „una mică” pe la cinci, apoi se va culca, pentru că la unu, hai, două, se scoală să plece în băltă...

Cum, necum, îl satură pe toți. Tine o lume pe umerii lui. Nici nu mai știe cită multă apă are în el, dar știe că tîe foame, oho, ce bine știe, și că nimeni și nimic, în afara lui, aici, în baltă pusite, nu te poate hrăni. Și-ți dă. Se trezește la unu, poftim, la două cel mai tirziu. E vară, e noapte. Trage din greu la rame pe canale, pînă departe de locurile unde are sezele, întinse, vînturile și ave. Dacă-ți vînt, furtună, trage și mai greu. Se strecoară pe lingă mal. E apă mare acum și curentul e puternic ca un torent de munte. Îl vîd la lumina lunii subțiri. Sănziana, Uncheșu, băieții dorm. Doarme și echipajul. Doarme

Posteritatea romancierului

În ansamblu privită, receptarea critică a operei lui Panait Istrati, la a cărei vârstă...

După cum se știe, în favoarea literaturii lui Panait Istrati s-au pronunțat scriitorii de mare renume...

După cum s-a putut observa, într-o oarecare măsură și din citole pe care le-am propus...

Panait Istrati în locuința sa de la Masseraux

Dar opera lui Panait Istrati — și aceasta este una dintre ideile importante pe care le sugerează...

vacatie frenetic afirmată pentru prietenie și loialitate, pe de alta, o serie de inconsecvențe greu de explicat...

Valorificarea surselor documentare

atunci cind, în urmă cu mai bine de două decenii și jumătate, asadar o pătrime de veac...

Dealtime, Panait Istrati n-a dezarmat niciodată, cu toate că — în nu prea îndelungata sa viață — destule au fost momentele de criză...

Pentru noi, cei de la Muzeul Literaturii Române, ca și pentru imensul public cititor de pretutindeni...

țile lui Panait Istrati, concetățeanul său și cetățean al lumii...

Revenind la ceea ce sîntem capabili să depunem mărturie...

Geografia arhivelor istratiene, în care se includ mărturiile biografice...

Mitul prieteniei

În o primă lectură, ceea ce este izbit în opera memorabilă în povestirea lui Panait Istrati este violența extremă a reoluțiilor...

În amănute condiții, destinatarii fiind recrutați dintr-o categorie restrinsă...

În ziua de 22 iunie a.e. a avut loc la Casa scriitorilor „M. Sadoveanu” din București...

demiei R.S. România, vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor...

Nevoia acută a stabilității, a unei „stele polare” pe care să se edifice...

Fotografie din ultimii ani ai vieții • Impreună cu Stan Golestan • La Nice, în 1934, alături de Margareta Istrati și Josué Jehoida...

Itinerar cultural-artistic

este melezajul au avut ideea fericită (pentru mine) de a-mi propune să particip la cea mai recentă ediție a concursului literar „Afirmarea”...

din Satu Mare (unde s-a citit poezie de o aleasă înesită tradițional-modernă semnată de poetul-estetic Al. Pănescu...

chiar sporturile nautice, și admirind fără sațiu magnifica paradă vestimentară a tinerilor oșeni din Tur, adunați sub „cipucăra”...

